

Protokół

ze wspólnego posiedzenia Komisji Rewizyjnej, Komisji Budżetu i Rolnictwa oraz Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Zdrowia w dniu 12 listopada 2012 roku.

Radnych obecnych na posiedzeniu Komisji:

- do punktu 6 włącznie: 15
- od punktu 7 do punktu 10 włącznie: 14 (radni nieobecni: Krzysztof Żatkiewicz).
- od punktu 11: 12 (radni nieobecni: Krzysztof Żatkiewicz, Elżbieta Wieteska, Teresa Stępiak)

Obecni na posiedzeniu wg załączonych list obecności.

Ponadto w posiedzeniu brali udział:

1. Paweł Królak   - Wójt Gminy
2. Wiesława Libera   - Skarbnik Gminy
3. Sylwester Krawczyk   - Sekretarz Gminy

Posiedzeniu przewodniczył Pan Bogumił Grabowski Przewodniczący Rady Gminy.

Punkt 1.

Otwarcia posiedzenia Komisji o godzinie 10:00 dokonał Przewodniczący Rady Gminy – Bogumił Grabowski, witając członków Komisji i zaproszonych gości. Stwierdził istnienie quorum i uprawnienie Komisji do podejmowania wiążących decyzji.

Punkt 2.

Przewodniczący obrad przedstawił następujący porządek obrad:

1. Otwarcie posiedzenia i stwierdzenie quorum.
2. Przyjęcie porządku obrad.
3. Przyjęcie przez poszczególne Komisje protokołów z ostatnich posiedzeń: przez Komisję Rewizyjną protokołu Nr 14/12 z posiedzenia z dnia 28.09.2012 r., przez Komisję Budżetu i Rolnictwa oraz przez Komisję Oświaty, Kultury, Sportu i Zdrowia protokołu ze wspólnego posiedzenia komisji z dnia 10.09.2012 r.
4. Omówienie projektu ustalenia ceny żyta na 2013 rok.
5. Omówienie projektu stawek podatku od nieruchomości.

6. Omówienie projektu stawek podatku od środków transportowych.
7. Omówienie projektu wysokości opłaty od posiadania psów.
8. Omówienie projektu wysokości opłaty targowej.
9. Omówienie taryfy za zbiorowe zaopatrzenie w wodę na terenie Gminy oraz taryfy za wprowadzenie ścieków do urządzeń kanalizacyjnych na terenie Gminy.
10. Omówienie wysokości opłaty śmieciowej.
11. Przedstawienie wstępnych założeń do projektu budżetu Gminy na 2013 rok.
12. Sprawy różne.
13. Zamknięcie posiedzenia.

Do przedstawionego porządku obrad uwag nie zgłoszono. Porządek został przyjęty jednogłośnie.

Punkt 3.

Przewodniczący Rady Gminy poprosił Przewodniczących poszczególnych Komisji poszczególne o przegłosowanie protokołów z ostatnich posiedzeń.

Protokół Nr 14/12 z dn. 28.09.2012 r. z posiedzenia Komisji Rewizyjnej został wyłożony do wglądu. Członkowie Komisji Rewizyjnej do protokołu nie wnieśli uwag.

Protokół w głosowaniu 5 głosami „za” został przyjęty jednogłośnie.

Protokół ze wspólnego posiedzenia komisji z dnia 10.09.2012 r. został wyłożony do wglądu. Członkowie Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Zdrowia do protokołu nie wnieśli uwag.

Protokół w głosowaniu 5 głosami „za” został przyjęty jednogłośnie.

Protokół ze wspólnego posiedzenia komisji z dnia 10.09.2012 r. został wyłożony do wglądu. Członkowie Komisji Budżetu i Rolnictwa do protokołu nie wnieśli uwag.

Protokół w głosowaniu 5 głosami „za” został przyjęty jednogłośnie.

Punkt 4.

Zgodnie z przyjętym porządkiem obrad przystąpiono do realizacji punktu obejmującego omówienie projektu ustalenia ceny żyta na 2013 rok.

Wójt Gminy Paweł Królak poinformował, że wszyscy radni otrzymali zestawienie wysokości cen żyta ustawowych oraz uchwalonych za lata 2009 - 2012 oraz ustawowej i obecnie proponowanej ceny żyta na 2013 rok. Zestawienie cen stanowi załącznik do protokołu. Wójt poinformował, że w zeszłym roku Rada uchwaliła stawkę w wysokości 50,00 zł za 1 dt, natomiast stawka ustawowa na 2013 rok wynosi 75,86 zł. Proponuje się 7 % wzrost stawki w stosunku do stawki uchwalonej na 2012 rok, tj. 53,50 zł za 1 dt. W takim przypadku podatek wynosiłby 133,75 zł z 1 ha przeliczeniowego. Poprosił o dyskusję.

Radna Elżbieta Wieteska stwierdziła, że jej zdaniem stawka 53,50 zł jest zbyt wysoka, dużo zboża wymarzło, były spore straty a niektórzy rolnicy musieli kupować zboże. Jej zdaniem stawka powinna zostać na poziomie uchwalonym w 2012 roku, tj. 50,00 zł.

Radni Jarosław Budek poinformował, że również jest za utrzymaniem stawki z poprzedniego roku, wszystko drożeje, energia, paliwo a ceny płodów rolnych stoją.

Radny Krzysztof Żatkiewicz również opowiedział się za pozostawieniem stawki na poziomie 50,00 zł.

Sekretarz Gminy Sylwester Krawczyk poinformował, że wszyscy muszą mieć świadomość konsekwencji podejmowanej decyzji. Należy mieć świadomość, że proponowana podwyżka przeznaczona będzie na inwestycje. W budżecie są pewne stałe wydatki, które trzeba ponieść a na inwestycje nie zostaje wiele. Propozycje podatków są efektem pewnych planów finansowych. Jeżeli chcemy przyjąć pewne propozycje inwestycji to bez podwyżki podatków nie będzie to możliwe. Konieczna jest modernizacja ujęcia wody i przebudowa linii wodnej w Sierzchowach, modernizacja oczyszczalni ścieków w Cielądzu (ze względu na ok. 200 nowych przydomowych oczyszczalni ścieków, z których będziemy musieli przyjmować ścieki), ekspertyza i wewnętrzna konserwacja zbiornika w Cielądzu. Mamy coraz większe awarie linii wodnej, które są coraz droższe. Konieczne jest sporządzenie raportu o stanie infrastruktury technicznej, celem ustalenia aktualnego stanu i powzięcia niezbędnych kroków. Mamy również trudną sytuację drogową, jeżeli chcemy złożyć chociaż jeden wniosek o dofinansowanie z tzw. schetynówek remontu jakiejś drogi, to musimy mieć wkład własny. We wstępnym rankingu droga Cielądz-Ossowice uzyskała wymagane punkty na dofinansowanie. Jeśli chcemy zgodnie z ustaleniami złożyć wniosek na kolejny rok na drogę w Kuczyźnie, musimy mieć wkład własny. W Kuczyźnie niezbędna jest modernizacja istniejących ujęć wody, w Sierzchowach budowa nowej studni głębinowej. Sekretarz dodał,

że wszystkie samorzady planują podwyżki na poziomie 7 % w stosunku do poprzedniego roku. Podkreślił, że decyzja o stawkach podatków determinuje przyszłe działania i inwestycje.

Na pytanie radnego Józefa Pytki, jaki byłby wpływ do budżetu z proponowanej stawki Sekretarz Gminy poinformował, że byłaby to kwota 16.458 zł w skali roku, natomiast dla rolnika więcej o 8,75 zł do 1 ha przeliczeniowego rocznie, podatek rolny: 133,75 zł na 1 ha rocznie.

Radny Adam Michalak stwierdził, że jest to jakiś wpływ do budżetu a skoro potrzebne są środki na inwestycje to skądś trzeba je wziąć.

Radna Iwona Machnicka stwierdziła, że należy podnieść stawkę, jeśli teraz nie wzrośnie, później będzie trzeba podnieść drastycznie a to będzie bardziej odczuwalne.

Radny Krzysztof Żatkiewicz poinformował, że wzrosły koszty produkcji, plony wymarżyły, podatek może nie rośnie dużo, ale w przeliczeniu na koszty to jest sporo. Weszły składki na ubezpieczenie zdrowotne, wzrosły koszty paliwa, transportu, zaraz dojdą śmieci i jeszcze proponuje się podwyższyć podatki.

Skarbnik Gminy Wiesława Libera poinformowała, że pewne podatki należy podwyższać bo może dojść do tego, że dochodów bieżących zabraknie na wydatki bieżące, nasza gmina jest prawie na krawędzi. Do budżetu mamy wpisany dom kultury, drogę ze „schetynówki” to są inwestycje wpisane na kredyt. Można pozmniejszać, ale wtedy gmina nie będzie mogła wpisać inwestycji, innych rzeczy nie da się zmniejszyć. Wpisane są dwa zadania a inne z czegoś też musimy zrobić. Należy się zastanowić, z samego funduszu sołectkiego zablokowane jest ok. 200 tys. zł a tylko 45 % tych środków sołectwa przeznaczą na drogi, 55 % ma być przeznaczone na inne sprawy. Na remonty dróg na chwilę obecna nie mamy dużo środków, w szkołach nic się nie kupuje bo nie ma środków, remontów szkół też nie robi z braku środków. Trzeba te środki mieć, aby móc cokolwiek zrobić.

Wójt Gminy Paweł Królak poinformował, że ustawowa stawka wynosi 75,86 zł, proponuje się jej obniżenie do 53,50 zł, proponowana podwyżka w stosunku do stawki uchwalonej na 2012 nie jest drastyczna.

Radny Krzysztof Żatkiewicz stwierdził, że łatwiej jest tym, którzy nie płacą dużych podatków, a Ci, którzy mają dobrą ziemię i płacą spore podatki bardziej odczuwają tę podwyżkę.

Radny Józef Pytka stwierdził, że jeśli trzeba podnieść podatki bo potrzebne są środki do budżetu to w porządku, Rada może je podnieść, ale należy środkami dysponować rozsądnie a nie wyrzucać pieniędzy w błoto.

Radny Jarosław Budek poinformował, że jego zdaniem można zgodzić się na podwyżkę o 7 % w stosunku do poprzedniego roku, ale pod warunkiem, że w tym roku nie będzie podwyżek dla pracowników administracji.

Sekretarz Gminy poinformował, że dyskutował z Wójtem na temat podwyżek i zaplanowano 3 % wzrostu o wskaźnik inflacji. Nie jest to podwyżka a tylko wzrost inflacyjny. Jeżeli Wójt chce wymagać od pracowników odpowiedniej pracy, dociążać ich kolejnymi zadaniami to musi wprowadzić system wynagradzania, musi mieć narzędzie motywowania pracowników. Wójt nie ma do tego narzędzi, nie ma premii, nagród itp. a na gminy nakładane są coraz większe obowiązki i pracownikom przybywa pracy.

Radny Jarosław Budek przyznał, że dobrych pracowników należy nagradzać i jeśli ma to się odbywać w ten sposób to tak, ale nie powinno być tak, że wszyscy dostają 3 %.

Radny Adam Michalak stwierdził, że przecież 3 % to nie jest podwyżka a tylko wskaźnik inflacji, jeśli nie podniesiemy o ten wskaźnik to de facto pensje maleją.

Radny Krzysztof Żatkiewicz zaproponował i stwierdził, że podwyżek w tym roku nie powinno być.

Wójt Gminy poinformował, że to sam ustawodawca ten wzrost przewidział, ponieważ jest to wzrost o wskaźnik inflacyjny.

Radny Grzegorz Stępiak poinformował, że zgadza się z radnym Budkiem, Rada może zgodzić się na podwyżkę podatków, o ile dla administracji nie będzie podwyżek, tylko o tę inflację.

Skarbnik Gminy Wiesława Libera stwierdziła, że jeśli podwyżka podatków ma się odbijać i być uzależniona od wynagrodzeń pracowników administracji to jest to co najmniej niesmaczne.

Radny Jarosław Budek stwierdził, że właśnie takie jest podejście ludzi: rolnicy muszą zapłacić więcej podatków żeby pracownicy mogli mieć więcej.

Skarbnik Gminy poinformowała, że wszystkie gminy biorą kredyty na inwestycje, nasza gmina jeszcze nie jest w tak złej sytuacji, jak niektóre gminy, jeszcze kredyty możemy brać i realizować inwestycje. Są takie gminy, które już nie mogą nic zrobić bo już nie mogą wziąć kredytu. Jeśli nie będziemy podnosić podatków to i u nas za kilka lat dojdzie do tego, że nie dostaniemy kredytu i nie zrobimy nic.

Radny Krzysztof Żatkiewicz zapytał, jakim obciążeniem dla budżetu jest wzrost inflacyjny.

Skarbnik Gminy Wiesława Libera poinformowała, że jest to ok. 40 tys. zł, dla nauczycieli było 7 %, od września jest wzrost o 3,8 %, tak musi być, nie możemy nic zrobić, tyle musimy zaplanować.

Sekretarz Gminy stwierdził, że te środki możemy przeznaczyć na fundusz nagród, nie musi być tak, że w styczniu wszyscy pracownicy dostaną 3 % wzrostu inflacyjnego, Wójt będzie miał narzędzie motywacyjne dla pracowników. Przedstawimy Państwu zestawienie, które komórki jak pracują, jakie mają zadania i które należy nagrodzić.

Przewodniczący Rady Bogumił Grabowski stwierdził, że jego zdaniem podwyżka podatków o 7 % zaproponowana przez Wójta powinna być zaakceptowana i uchwały podjęte, ponieważ aby móc coś zrobić w przyszłym roku, muszą być na to środki.

Radny Robert Kupis dodał, że nie mamy wpływu na ceny paliwa, energii i innych, ale mamy wpływ na wysokość podatków na terenie naszej gminy i faktycznie musimy mieć środki, aby móc zaplanować jakieś zadania.

Po dyskusji Przewodniczący Rady Gminy przeprowadził głosowanie. Zapytał, kto z radnych jest za zaproponowaną przez Wójta ceną żyta w wysokości 53,50 zł za 1 dt. Za ceną żyta w wysokości 53,50 zł za 1 dt. głosowało 13 radnych, przeciwnych było 2 radnych, nikt nie wstrzymał się od głosu.

Przewodniczący Rady Gminy poinformował, że przegłosowano wniosek Wójta. Poinformował, że do projektu uchwały wpisana zostanie cena żyta w wysokości 53,50 zł za 1 dt., co da 133,75 zł podatku od 1 ha przeliczeniowego.

Punkt 5.

Kolejny punkt porządku obrad dotyczył omówienia projektu stawek podatku od nieruchomości.

Wójt Gminy Paweł Królak poinformował, że wszyscy radni otrzymali zestawienie wysokości stawek podatku od nieruchomości (ustawowych oraz uchwalonych przez Radę) za lata 2011 - 2012 oraz stawek ustawowych i obecnie proponowanych na 2013 rok. Zestawienie stanowi załącznik do protokołu. Wójt poinformował, że również, jak w przypadku ceny żyta proponuje się 7 % wzrost w stosunku do stawek uchwalonych na 2012 rok. Przedstawił szczegółowo proponowane stawki i poprosił o dyskusję.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Rolnictwa Jarosław Budek poinformował, że ma uwagę tylko do jednej stawki, mianowicie do pkt 2, lit. d, tj. od budynków lub ich części związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń. Stwierdził, że Wójt zaproponował stawkę 3,42 zł od 1 m², jego zdaniem w tej pozycji należy podnieść nieco więcej, ze względu na to, że w budynek ośrodka zdrowia w Sierzchowach trzeba będzie inwestować, remontować. Zaproponował w tej pozycji stawkę: 4,00 zł/1m².

Wójt Gminy dodał, że w 2013 roku odnośnie budynku, w którym mieści się ośrodek zdrowia w Sierzchowach i w Cielądzu nie przewiduje się żadnych remontów, w grę wchodzi tylko i wyłącznie jakieś nieprzewidziane awarie.

Członek Komisji Rewizyjnej Iwona Machnicka zapytała, czy można coś zrobić w tym kierunku, aby w ośrodku zdrowia w Cielądzu znów był dentysta, pomieszczenie jest.

Skarbnik Gminy poinformowała, że pomieszczenie jest i gdyby ktoś był zainteresowany to nie ma problemu, ale nie mamy na to wpływu bo nie ma zainteresowanego. Dentysta, który był wcześniej sam zrezygnował i odszedł bo nie miał pacjentów.

Z-ca Przewodniczącego Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Zdrowia Teresa Stępiak stwierdziła, że w pozycji w pkt 2 lit. d. był dosyć niski podatek, ze względu na to, że przyjmowało się, że udzielanie świadczeń zdrowotnych to jest działalność usługowa dla mieszkańców a nie zarobkowa. Ale jeśli chodzi o Sierzchowy to byłoby raptem ok. 50 zł więcej rocznie, więc można się przychylić do wniosku o 4,00 zł/1m².

Członek Komisji OKSiZ Adam Michalak dodał, że należy zacząć przeprowadzać kontrole powierzchni, jakie podano w deklaracjach a jakie są w rzeczywistości. Ludzie deklarują nie zawsze zgodnie ze stanem faktycznym a często coś dobudowują i już tego nie podają, należy to kontrolować.

Sekretarz Gminy przyznał rację radnemu Michalakowi i dodał, że takie kontrole zaczną być przeprowadzane. Dodał również, że obecnie świadczenia zdrowotne są raczej działalnością zarobkową i wniosek radnego Budka o ustalenie 4,00 zł w pozycji pkt 2 lit d. uważa za zasadny.

Ponieważ więcej uwag nie zgłoszono przewodniczący Rady Gminy przystąpił do głosowania nad wnioskiem radnego Budka o ustalenie stawki w punkcie 2 lit d. w wysokości 4,00 zł za 1m².

Za stawką w tej wysokości głosowało 11 radnych, 4 radnych wstrzymało się od głosu, głosów przeciwnych nie było.

Przewodniczący Rady Gminy poinformował, że przegłosowano wniosek radnego Budka i w punkcie 2, lit. d, tj. od budynków lub ich części związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń do projektu uchwały zostanie wpisana stawka 4,00 zł za 1 m².

Przewodniczący Rady Gminy Bogumił Grabowski zapytał, czy są jeszcze jakieś uwagi lub wnioski do pozostałych zaproponowanych stawek. Ponieważ nikt nie zgłosił uwag Przewodniczący przeprowadził głosowanie. Zapytał, kto z radnych jest za pozostałymi stawkami w wysokości zaproponowanej przez Wójta.

Za stawkami w wysokości zaproponowanej przez Wójta głosowało 14 radnych, 1 radny wstrzymał się od głosu, nikt nie był przeciwny.

Przewodniczący Rady Gminy poinformował, że pozostałe stawki oprócz pkt. 2 lid. przegłosowanego przed chwilą zostaną wpisane do projektu uchwały wg. stawek zaproponowanych przez Wójta Gminy.

Punkt 6.

Zgodnie z przyjętym porządkiem obrad przystąpiono do realizacji punktu obejmującego omówienie projektu stawek podatku od środków transportowych.

Sekretarz Gminy Sylwester Krawczyk poinformował, że radni otrzymali uchwałę z zeszłego roku, która wciąż obowiązuje, bez propozycji zmian. Nie proponuje się wzrostu stawek podatku od środków transportowych, ponieważ z tego podatku są znikome dochody do budżetu a nawet jeśli są wymagane to jest problem ze ściągalnością, wciąż są egzekucje. Proponuje się nie podejmowanie uchwały w sprawie tych stawek i pozostawienie dotychczas obowiązującej uchwały. Dla budżetu ten podatek nie ma znaczącego znaczenia.

Skarbnik Gminy Wiesława Libera poinformowała, że w budżecie planowane jest ok. 26 tys. zł z tytułu tego podatku, ale jest jeden podatnik, który i tak nie płaci i ma wpis na hipotekę. Gdybyśmy chcieli podnieść o 7 % jak w innych podatkach, to byłoby raptem ok. 1800 zł a i tak byłby problem ze ściąganiem tej kwoty.

Radny Adam Michalak stwierdził, że skoro podnosimy o 7 % to trzeba podnieść wszystkie podatki, od środków transportowych również.

Radny Jarosław Budek stwierdził, że nie należy podnosić tych stawek, podniesiono już pozostałe podatki, jak rolnik kupi sobie pojazd powyżej 3,5 t to i tu jeszcze będzie miał kolejny wyższy podatek. Nie powinno się aż tak obciążać mieszkańców.

Radny Michał Trzciniński stwierdził, że należy pozostawić te stawki bez zmian, nie mamy firm transportowych na naszym terenie, więc odbiłoby to się znów na rolnikach, którzy ewentualnie kupią pojazdy powyżej 3,5 t. Należy pozostawić stawki bez zmian zgodnie z wnioskiem Wójta.

Radni Krzysztof Żatkiewicz i Bogumił Grabowski przyznali radnym Budkowi i Trzcinińskiemu rację i stwierdzili, że te stawki można pozostawić bez zmian, tym bardziej, że nie mają wielkiego znaczenia dla budżetu.

Ponieważ więcej uwag nie zgłoszono przewodniczący Rady Gminy przystąpił do głosowania. Zapytał, kto z radnych jest za wnioskiem Wójta o pozostawienie wysokości stawek podatku od środków transportowych bez zmian, tj. pozostawić uchwałę z zeszłego roku.

Za pozostawieniem stawek bez zmian głosowało 13 radnych, 2 radnych wstrzymało się od głosu, głosów przeciwnych nie było.

Przewodniczący Rady Gminy poinformował, że wniosek o niezmienną wysokość stawek podatku od środków transportowych został przegłosowany, w związku z tym nie będzie nowego projektu uchwały w tej sprawie.

O godz. 11:50 Przewodniczący Rady Gminy zarządził 10 minut przerwy.

Punkt 7.

Po przerwie o godz. 12:00 Przewodniczący Rady wznowił posiedzenie, poinformował, że w czasie przerwy wyraził zgodę na opuszczenie posiedzenia przez radnego Krzysztofa Żatkiewicza. W związku z powyższym od punktu 7-go stwierdził obecność 14-stu radnych i quorum w każdej komisji, zdolne do podejmowania wiążących decyzji.

Niniejszy punkt dotyczył omówienia projektu wysokości opłaty od posiadania psów.

Sekretarz Gminy Sylwester Krawczyk poinformował, że wszyscy radni otrzymali zestawienie wysokości stawki rocznej (ustawowej i uchwalonej) od posiadania psów. Zestawienie stanowi załącznik do protokołu. Sekretarz poinformował, że Wójt proponuje nie zmieniać uchwały w sprawie ustalenia wysokości opłat od posiadania psów. Uchwała została

podjęta w 2012 roku i ustalono stawkę roczną w wysokości 12,00 zł od każdego psa. Podatek ten nie ma żadnego znaczenia dla budżetu, dlatego proponuje się pozostać przy dotychczasowej stawce.

Skarbnik Gminy Wiesława Libera dodała, że wpływy z tego podatku do budżetu to 48,00 zł rocznie, nie mają więc one znaczenia dla budżetu.

Ponieważ żadnych uwag nie zgłoszono Przewodniczący Rady Gminy przystąpił do głosowania. Zapytał, kto z radnych jest za propozycją Wójta, aby pozostawić dotychczasową stawkę opłaty od posiadania psów, na poziomie 12,00 zł od każdego psa.

Radni w głosowaniu 14 głosami „za” zdecydowali o pozostawieniu wysokości stawki od posiadania psów na niezmiennym poziomie.

Przewodniczący Rady Gminy poinformował, że wniosek został przegłosowany, w związku z tym nie będzie nowego projektu uchwały w tej sprawie.

Punkt 8.

Kolejny punkt porządku obrad dotyczył omówienia projektu wysokości opłaty targowej. Sekretarz Gminy Sylwester Krawczyk poinformował, że wszyscy radni otrzymali proponowany projekt uchwały w sprawie opłaty targowej. Poprzednia opłata wynosiła 40,00 zł dziennie bez względu na rodzaj sprzedaży. Obecnie proponuje się określić dzienną stawkę opłaty na terenie gminy w wysokości 40,00 zł, proponuje się też rozróżnić stawkę, w zależności od sprzedaży, tj. przy sprzedaży z samochodu osobowego, straganu, stołu: 40,00 zł, innych samochodów, przyczep, naczep: 60,00 zł, z wózka ręcznego, roweru, ręki i kosza 30,00 zł. Pobór opłaty proponuje się powierzyć p. Antoniemu Kłosi p. Adamowi Kwapisz, wynagrodzenie inkasentów proponuje się w wysokości 9 % pobranych i terminowo odprowadzanych kwot. Sekretarz nadmienił, że ta uchwała dotyczyłaby jedynie terenu sportu i rekreacji (parku) w Cielądzu. Nie mamy uchwały określającej targowiska i miejsca targowe, parkingi przy cmentarzach, na których odbywa się sprzedaż przy różnych świętach albo są Parafii albo Powiatu i nie mamy możliwości pobierania opłaty targowej.

Na zapytanie radnej Iwony Machnickiej, dlaczego nie pobrano opłaty targowej w czasie Dożynek Sekretarz wyjaśnił, że ze względu na to, że nie mamy uchwały określającej miejsca targowe i targowiska nie zastosowano opłaty targowej. Jednakże było dużo wpłat od sponsorów i wpłynęło sporo środków na organizację Dożynek.

Na zapytanie radnego Adama Michalaka jak płacą tacy przedsiębiorcy jak, np. oferujący karuzele Sekretarz wyjaśnił, że na takie sprawy zawsze są odrębne umowy, np. o użyczenie terenu, jest usługa i podatek VAT.

Ponieważ więcej uwag nie zgłoszono Przewodniczący Rady Gminy przystąpił do głosowania. Zapytał, kto z radnych jest za przyjęciem proponowanego przez Wójta projektu uchwały w sprawie opłaty targowej.

Radni w głosowaniu 14 głosami „za” zdecydowali o przyjęciu proponowanego projektu uchwały.

Przewodniczący Rady Gminy poinformował, że projekt uchwały zostanie przedstawiony do podjęcia na Sesji Rady Gminy.

Punkt 9.

Zgodnie z porządkiem obrad przystąpiono do omówienia taryfy za zbiorowe zaopatrzenie w wodę na terenie Gminy oraz taryfy za wprowadzenie ścieków do urządzeń kanalizacyjnych na terenie Gminy.

Sekretarz Gminy Sylwester Krawczyk poinformował, że obecnie na terenie gminy obowiązuje taryfa opłat za wodę obejmująca cenę za 1 m³ wody pobieranej z urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w wodę dla gospodarstw domowych, dla celów produkcyjnych i usługowych w kwocie 1,90 zł (wraz z podatkiem VAT) oraz stała opłata abonamentowa za utrzymanie w gotowości do świadczenia usług urządzeń wodociągowych w kwocie 1,00 zł (wraz z podatkiem VAT) miesięcznie na odbiorcę. Natomiast taryfy opłat za wprowadzenie ścieków do urządzeń kanalizacyjnych wynoszą:

- 2,30 zł (wraz z podatkiem VAT) za 1 m³ ścieków dla indywidualnych gospodarstw domowych;
- 1,90 zł (wraz z podatkiem VAT) za 1 m³ ścieków dla indywidualnych gospodarstw prowadzących produkcję roślinną i zwierzęcą;
- 2,60 zł (wraz z podatkiem VAT) za 1 m³ ścieków dowożonych do oczyszczalni ścieków.

Sekretarz Gminy dla porównania przedstawił również stawki obowiązujące w innych gminach powiatu rawskiego. Wyjaśnił, że mamy najniższą cenę wody w okolicy.

Na pytanie radnej Iwony Machnickiej czy inne gminy również mają stałą opłatę abonamentową Sekretarz wyjaśnił, że owszem, taką opłatę ma m.in. gmina Regnów, gmina Rawa Mazowiecka. Dodał, że ze względu na plany modernizacji sieci, Wójt proponuje zwiększenie ceny wody do kwoty 2,10 zł (wraz z podatkiem VAT) za 1 m³ wody. Sekretarz nadmienił, że po takim zwiększeniu ceny wciąż mielibyśmy najtańszą stawkę w okolicy. Woda się nie bilansuje, w tej kwestii mamy jeszcze wiele do zrobienia i muszą być na to środki, muszą zostawać jakieś środki na modernizację bo inaczej dojdzie do tego, że trzeba będzie brać kredyt i płacić odsetki. Sekretarz poprosił o dyskusję w tej sprawie.

Radny Józef Pytka stwierdził, że należy poprawić ściagalność opłat za wodę, są spore zaległości w opłatach.

Radny Michał Trzciniński poparł radnego Pytkę i dodał, że część mieszkańców nie płaci, więc podnosi się wszystkim a to odbija się na tych solidnie płacących.

Radny Adam Michalak poruszył również temat bilansowania i stwierdził, że dużo wody ginie.

Przewodniczący Rady dodał, że woda ginie ze względu na kradzieże, szczególnie latem a także ze względu na to, że zanim woda wybijie na licznik to część idzie w ziemię.

Sekretarz Gminy stwierdził, że ginie ponad 50 % wody. Są pewne podejrzenia co do przyłączy w niektórych miejscowościach. Jednakże trudno jest wyłapać takie przypadki. Jest pomysł aby na liniach opomiarować te miejscowości, gdzie ginie najwięcej wody. Takie opomiarowanie to koszt ok. 4-5 tys. zł. Po dokonanej ekspertyzie może się to uda zrobić, ale potrzebne są środki na uszczelnienie, skądś te pieniądze musimy wziąć.

Radny Józef Pytka stwierdził, że każdy powinien wykazać skąd i w jaki sposób pobiera wodę.

Sekretarz Gminy wyjaśnił, że temu mieszkańcowi, który pobiera wodę nielegalnie i nie płaci trzeba to najpierw udowodnić.

Radny Jarosław Budek stwierdził, że skoro wiadomo, gdzie i w których wsiach ginie najwięcej wody to trzeba o tym poinformować mieszkańców i podnieść im cenę wody o 100 %. Może to podziała na ludzi i przestaną kraść.

Sekretarz Gminy poinformował, że nie można ustalić różnej ceny wody dla poszczególnych miejscowości.

Radna Iwona Machnicka stwierdziła, że propozycja ceny wody 2,10 zł brutto to za duża podwyżka i jej zdaniem wystarczy podnieść cenę o 0,10 zł brutto, tj. 2,00 zł brutto za 1 m³ wody.

Radny Michał Trzciński stwierdził, że podwyżka proponowana przez Wójta tj. o 0,20 zł brutto więcej nie jest za duża. I tak mamy najtańszą wodę. Od kilku lat prawie nie podnosimy ceny wody a potem z budżetu wydajemy ogromne pieniądze na hydrofornie i inne awarie. Jego zdaniem cena wody może wynosić i 4,00 zł, jeśli to da środki w budżecie na poprawienie stanu rzeczy.

Sekretarz Gminy poinformował, że chodzi też o to, żeby mieszkańcy dostali wodę dobrej jakości. Skoro podnosi się stawkę, powinno to się też przekładać na jakość wody.

Radna Iwona Machnicka stwierdziła, że nawet jeśli podniesiemy cenę o 0,20 zł brutto, to jakość wody się nie poprawi.

Sekretarz Gminy poinformował, że za chwilę może dojść do tego, że jakieś ujęcie wody zostanie zamknięte i wtedy dopiero pojawi się ogromny problem. Jeżeli teraz uzyskamy np. 40 tys. zł do budżetu, to mamy szansę coś zmodernizować i poprawić stan rzeczy.

Radny Grzegorz Stępnik stwierdził, że jeśli podniesiemy o 0,20 zł brutto to mieszkańcy mogą przestać płacić.

Radny Józef Pytka stwierdził, że 0,20 zł brutto więcej nie jest drastyczną podwyżką i jego zdaniem można o tyle podnieść cenę wody, ale przede wszystkim należy uszczelnić sieć i sprawdzać ludzi w okresie letnim.

Sekretarz Gminy poinformował, że to za te pieniądze spróbujemy opomiarować te miejscowości, w których ginie najwięcej wody. Dołożymy również konserwatora do kontroli.

Skarbnik Gminy poinformowała, że do 20 % strat to są płukania sieci i awarie,. Ale ok. 30 % strat to ewidentnie kradzieże.

Wójt Gminy Paweł Królak dodał, że konserwator sam widzi po stanie wody, ostatnio stan wody w Sierzchowach był nie do przyjęcia. Po interwencjach stan trochę się poprawił, prowadzone są również kontrole w stosunku do konserwatora.

Radna Teresa Stępnik dodała, że po zebraniu wiejskim rozmawiała z p. Błażejewskim, który udzielił instruktażu panu Lasocie. Po instruktażu jakość wody się poprawiła. Nasuwa się zatem wniosek, że konserwator jest niekompetentny. Konserwatorzy powinni w umowach mieć zapisane do wykonywania kontrole w kilku miejscowościach.

Sekretarz Gminy Sylwester Krawczyk poinformował, że jeden z konserwatorów dostał upomnienie, zmieniono konserwatorom również warunki umowy. Powstała koncepcja aby serwisować przydomowe oczyszczalnie ścieków, chcemy aby konserwatorzy wzięli udział w szkoleniach dotyczących eksploatacji tych oczyszczalni. Sekretarz dodał, że kontrole miejscowości będą, będą również kontrole zgłoszonych do opodatkowania powierzchni.

Podwyżka ceny wody na 2,10 zł dałaby do budżetu ok. 20 tys. zł, z tych środków można będzie doszczelnić sieć.

Ponieważ więcej uwag nie zgłoszono Przewodniczący Rady Gminy przystąpił do głosowania. Zapytał, kto z radnych jest za przyjęciem proponowanej przez Wójta ceny wody, tj. 2,10 zł (wraz z podatkiem VAT) za 1 m³.

Radni w głosowaniu 12 głosami „za”, przy 1 głosie „przeciw” oraz 1 głosie „wstrzymującym” zdecydowali o przyjęciu proponowanej ceny wody.

Przewodniczący Rady Gminy poinformował, że projekt uchwały zostanie przedstawiony do podjęcia na Sesji Rady Gminy.

Następnie przystąpiono do omówienia taryfy za wprowadzenie ścieków do urządzeń kanalizacyjnych na terenie Gminy.

Sekretarz Gminy ponownie przedstawił radnym obecne stawki za wprowadzenie ścieków do urządzeń kanalizacyjnych. Jest wstępna koncepcja przebudowy oczyszczalni ścieków, musimy znaleźć ok. 120 tys. zł na modernizację oczyszczalni. Taka modernizacja kosztowałaby ok. 180 tys. zł, z czego 40 % może umorzyć WFOŚiGW. Modernizacja oczyszczalni ścieków jest konieczna, ze względu na to, że oczyszczalnia musi przyjąć ścieki i osady z ok. 200 przydomowych oczyszczalni ścieków. Nie można ich bezpośrednio przyjąć, konieczne jest wybudowanie odrębnego, dwukomorowego reaktora (z zasuwą blokującą wprowadzanie ścieków szkodliwych, musi być również odpowiednia pompa dozująca). Ścieki będą zrzucane, badane, osuszane i dozowane. Obecnie jest jeden zwykły zbiornik, do którego ścieki idą bezpośrednio na oczyszczalnię i przy złych parametrach powstaje zabicie flory bakteryjnej w całej oczyszczalni. Obecnie są dwie dmuchawy, które jednakowo wprowadzają tlen do reaktorów, w związku z tym ponosimy duże koszty energii. Próbnym opomiarowaniem wykazało dwukrotne przekroczenia. A zatem połowę pieniędzy można byłoby zaoszczędzić. Sekretarz poinformował, że Wójt proponuje podnieść stawki o 0,50 zł i ustalić taryfy opłat za wprowadzenie ścieków do urządzeń kanalizacyjnych na poziomie:

- 2,80 zł (wraz z podatkiem VAT) za 1 m³ ścieków dla indywidualnych gospodarstw domowych;
- 2,40 zł (wraz z podatkiem VAT) za 1 m³ ścieków dla indywidualnych gospodarstw prowadzących produkcję roślinną i zwierzęcą;

- 3,10 zł (wraz z podatkiem VAT) za 1 m³ ścieków dowożonych do oczyszczalni ścieków.

Radny Adam Michalak stwierdził, że proponowana podwyżka jest zbyt drastyczna. Taką podwyżkę jego zdaniem należy rozłożyć na dwa lata.

Sekretarz Gminy Sylwester Krawczyk poinformował, że nawet po takiej podwyżce mielibyśmy najniższą stawkę w powiecie. Sekretarz przedstawił obecne stawki, obowiązujące w okolicznych gminach: Sadkowiec - 3,00 zł, Rawa Mazowiecka – 4,95 zł, Biała Rawska- 4,40 zł, Głuchów- 4,63 zł. A modernizację oczyszczalni musimy zrobić w tym roku.

Radny Adam Michalak stwierdził, że owszem, modernizację trzeba zrobić i szukać na nią środków, ale proponowana podwyżka jest za duża.

Radny Grzegorz Stępnik zaproponował i stwierdził, że ok. 5 zł raz na kwartał to nie jest aż tak wielka kwota, a skoro potrzebne są środki na inwestycje to jego zdaniem taką podwyżkę można ustalić.

Radny Józef Pytka stwierdził, że Ci, którzy mają przydomowe oczyszczalnie ścieków są pokrzywdzeni bo teraz proponuje się ustalić taką cenę za ścieki dowożone.

Sekretarz Gminy poinformował, że połowa ścieków dowożonych jest nieopomiarowana, chodzi o to, żeby ścieki dowożone były opomiarowane i zapłacone.

Radny Adam Michalak stwierdził, że mimo wszystko proponowane podwyżki są za duże i zaproponował, aby ceny ścieków we wszystkich pozycjach podnieść o 0,20 zł (wraz z podatkiem VAT).

Ponieważ więcej uwag nie zgłoszono Przewodniczący Rady Gminy przystąpił do głosowania. Zapytał, kto z radnych jest za przyjęciem wniosku radnego Michalaka i podniesienie stawek ścieków o 0,20 zł brutto. Radni w głosowaniu 13 głosami „za”, przy 1 głosie „przeciw” zdecydowali o przyjęciu proponowanej podwyżki cen ścieków.

Przewodniczący Rady Gminy poinformował, że projekt uchwały zostanie przedstawiony do podjęcia na Sesji Rady Gminy.

Punkt 10.

Zgodnie z porządkiem obrad przystąpiono do omówienia wysokości opłaty śmieciowej. Sekretarz Gminy Sylwester Krawczyk poinformował, że zaproponowano do porządku obrad omówienie wysokości opłaty śmieciowej, jednak jest jeszcze za wcześnie na podejmowanie

konkretnych decyzji. Natomiast fachowcy twierdzą, że opłata wzrośnie od 100 do 200 %. W każdej wsi odbywają się zebrania wiejskie, na których informujemy mieszkańców o nowych regulacjach w tym temacie.

Na zapytanie radnego Michała Trzcíńskiego odnośnie sposobu ustalenia wysokości tej opłaty Sekretarz Gminy poinformował, że wszyscy radni i sołtysi otrzymali na ostatniej Sesji projekty uchwał, jakie Rada będzie musiała uchwalić do końca bieżącego roku. Poprosił o wnikliwe zapoznanie się z nimi. W uchwale w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz stawki tej opłaty proponuje się, żeby opłata stanowiła iloczyn liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość oraz stawki opłaty. Uznaliśmy, że to jest najbardziej sprawiedliwy sposób liczenia.

Na pytanie radnego Józefa Pytki dlaczego mówi się, np. o kwocie 9 zł, skoro ma być przetarg i po przetargu może okazać się np. 5 zł Sekretarz gminy wyjaśnił, że obecnie płaci się 4,50 zł, ale tak naprawdę jeszcze nikt nie wie, ile wyniesie opłata.

Radny Adam Michalak zapytał, dlaczego w takim razie mówi się, że opłata wzrośnie o 100 %. czy nawet 200 %.

Sekretarz Gminy poinformował, że wynika to z faktu, że koszty obsługi instalacji wzrosły o 100 %. Ustawodawca określa, co składa się na koszty, są to m.in. koszty przedsiębiorstwa, obsługa centralnego punktu selektywnego zbierania odpadów, koszty administracyjne. Zastanawiamy się jeszcze, w jaki sposób zwolnić z opłat rodziny wielodzietne i czy w ogóle można to zrobić.

Skarbnik Gminy Wiesława Libera dodała, że obecnie płacą Ci, którzy mają kosze a zgodnie z nowymi regulacjami będą płacić wszyscy, więc może się okazać, że stawki wcale tak drastycznie nie wzrosną.

Na pytanie radnego Jarosława Budka odnośnie odpadów ciekłych Sekretarz poinformował, że odbiorca będzie musiał mieć podpisaną umowę z firmą wywozową. Odpady stałe nie będą objęte przetargiem, przetarg obejmie tylko odpady stałe.

Ponieważ nikt więcej nie zabrał głosu Przewodniczący Rady przystąpił do kolejnego punktu.

Punkt 11.

Radne Teresa Stępnia i Elżbieta Wieteska przeprosiły i poinformowały, że muszą już opuścić posiedzenie. Przewodniczący Rady wyraził zgodę i od punktu 11-go stwierdził

obecność 12-stu radnych i quorum w każdej komisji, zdolne do podejmowania wiążących decyzji.

Skarbnik Gminy Wiesława Libera przedstawiła wstępne założenia do budżetu gminy na 2013 rok. Poinformowała, że w zadaniach inwestycyjnych zaplanowano 120.000 zł na modernizację Gminnej Oczyszczalni Ścieków w Cielądzu, 25.000 zł na wykonanie koncepcji na spięcie inwestycji wodociągowej na terenie gminy, 60.000 zł na remont i modernizację wieży ciśnień, 1.189.000 zł na remont drogi Ossowice-Cielądz, 80.000 zł na remont drogi w Grabicach (nakładka asfaltowa), 75.200 zł pomoc finansowa dla powiatu na remont drogi powiatowej Nr 4306E Wiechnowice-Cielądz-Regnów-Lesiew, 20.000 zł na dokumentację na remont drogi gminnej od drogi wojewódzkiej do Stolnik. Zaplanowano również kwotę 15.000 zł na zakup komputerów i programów, 6.734 zł na zakup altany w Gortatowicach, 6.600 zł na utwardzenia na plac zabaw w Małej Wsi, 50.000 zł na remont świetlicy wiejskiej w Komorowie i 60.000 zł - świetlicy w Kuczyźnie. Jeśli chodzi o budowę Gminnego Domu Kultury w Cielądzu zaplanowano 900.000 zł, z czego ze środków własnych 477.177 zł i 422.823 zł z kredytu. Natomiast zwrot z Urzędu Marszałkowskiego w wysokości 350 tys. zł zaplanowano na 2014 rok. Skarbnik Gminy dodała, że opłaty za gaszenie pożarów wychodzą bardzo drogo, w tym roku mieliśmy 10 tys. zł i już zabrakło, samochody strażackie muszą zabezpieczać każde lądowanie helikoptera a to też kosztuje.

Radny Józef Pytka zapytał, ile można byłoby zaoszczędzić, gdyby oświetlenie uliczne nie świeciło w lipcu i sierpniu.

Skarbnik Gminy Wiesława Libera poinformowała, że po fakturach nie jest w stanie tego stwierdzić, ale w zeszłym roku było to ok. 10 tys. zł.

Radny Józef Pytka stwierdził, że cięcia i oszczędności są konieczne.

Ponieważ nikt więcej głosu nie zabrał Przewodniczący Rady poinformował, że komisje będą jeszcze pracowały nad projektem budżetu. Materiały radni otrzymają zgodnie z uchwałą do dnia 18.11.2012 i zwołane zostanie wspólne posiedzenie komisji celem opracowania budżetu na przyszły rok.

Punkt 12.

W sprawach różnych głos zabrali:

Radna Iwona Machnicka poprosiła o wyjaśnienie, dlaczego rodzice płacą 60 zł miesięcznie za dziecko w przedszkolu. Była mowa, że przedszkole dla dzieci będzie bezpłatne.

Sekretarz Gminy Sylwester Krawczyk poinformował, że rzeczywiście rodzice płacą te pieniądze. Wynika to z faktu, że Urząd Gminy zapewnia dzieciom 5 godzin dziennie w przedszkolu (w formie dotacji), ale jest to za mało. Zaproponowano rodzicom partycypowanie w kosztach i wyrazili na to zgodę. Dodatkowe godziny poza tymi pięcioma finansują rodzice dzieci w kwocie 60 zł miesięcznie. Wcześniej było bezpłatnie, ponieważ 5 godzin finansowała gmina a 4 godz. fundacja Familijny Poznań, teraz gmina nadal finansuje 5 godzin a resztę rodzice.

Na pytanie radnego Jarosława Budka, jaki jest koszt jednego dziecka miesięcznie w przedszkolu Sekretarz odpowiedział, że ok. 179 zł na jedno dziecko, ok. 5 tys. zł rocznie.

Radna Iwona Machnicka stwierdziła, że w przedszkolu są niedociągnięcia, przede wszystkim chodzi o to, że jest pani, która nie zajmuje się dziećmi tak, jak powinna.

Wójt Gminy Paweł Królak poinformował, że faktycznie nastąpiło drobne niedociągnięcie, był brak odpowiedniej komunikacji. Jednak nie możemy narzucić fundacji kogo ma zatrudniać, pracodawcą jest fundacja i to ona decyduje o zatrudnieniu konkretnych osób. Natomiast [porozumieliśmy się na tyle, że 17 grudnia odbędzie się nowy, uczciwy nabór.

Radna Iwona Machnicka poinformowała, że w Gułkach trzeba usunąć drzewa.

Wójt Gminy Paweł Królak odpowiedział, że obok drzew się zmieścimy od p. Sypki w lewo (po lewej stronie), jest kilka drzew w granicy, ale chcielibyśmy ich nie usuwać. Jednak wychodzi na to, że nie ma takiej konieczności, zmieścimy się z drogą.

Radny Jarosław Budek zapytał, czy to oznacza, że krawędź jezdni jest przy samych drzewach.

Wójt Gminy Paweł Królak poinformował, że nie, asfalt jest w odległości ok. 1-1,5 m od drzew.

Radny Grzegorz Stępnik zapytał co z drogą w Nowej Małej Wsi, należy ją udrożnić bo już się samochody nie mieszczą.

Wójt Gminy poinformował, że mamy problemy, drogi się wybijają, uzupełnienia, które robimy nie wytrzymują długo i wybijają się, było już takich sporo. Tam są 4 m, ale jest ciężko wyegzekwować od mieszkańca.

Radna Iwona Machnicka poprosiła o wywrotkę kamienia na przyszły rok, poza funduszem sołeckim do Gułek.

Wójt Gminy poinformował, że poza funduszem przewiduje się 90 tys. zł włącznie z odśnieżaniem.

Radny Józef Pytka odnośnie drogi w Gułkach stwierdził, że marnujemy pieniądze. Skoro droga ma być, to niech będzie, ale dlaczego za 140 tys. zł a nie za 50 tys. zł. Za te 50 tys. zł można było zrobić takim asfaltem, jakim robiliśmy do p. Sypki (makadanem) i byłoby o połowę taniej. Zostałoby 70 tys. zł i w Komorowie też byśmy zrobili. Radny Pytka stwierdził, że ma o to pretensje do władzy.

Radny Jarosław Budek stwierdził, że przecież wszyscy radni byli na drogach, oglądali wszystkie drogi i to radni decydowali.

Radny Jerzy Pieczętka dodał, że wszyscy radni oglądali drogi i decydowali. Poinformował, że była wtedy taka sytuacja, że chcieli destrukta, ale radna Iwona Machnicka się nie zgodziła i nikt się nie odezwał.

Wójt Gminy Paweł Królak poinformował, że to radni decydowali, które drogi mamy robić. Potem była Sesja i nikt nic nie powiedział, żaden radny się w tej s[prawie nie odezwał.

Radny Michał Trzeciński poprosił o zrobienie drogi w Mroczkowicach tłuczniem i rozkładarką.

Punkt 13.

Wobec wyczerpania przyjętego porządku obrad, Przewodniczący obrad o godz. 14:10 dokonał zamknięcia posiedzenia wspólnych Komisji.

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej
Tomasz Dewille

Przewodniczący Komisji Budżetu i Rolnictwa
Jarosław Budek

Przewodniczący Komisji Oświaty, Kultury,
Sportu i Zdrowia

Robert Kupis

Protokołowała:

mgr Olga Kmita.